

Dosarul nr. 1ra-621/2015

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

20 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Boris Șobea în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 februarie 2015, în cauza penală în privința lui:

Țîgîrlaș Octavian Alexandru, născut
la 28 februarie 1978, originar și locuitor al s.
Pînzăreni, r-nul Fălești,

Termenul de examinare a cauzei:

- *prima instanță: 05.09.2014 – 07.10.2014;*

- *instanța de apel: 30.10.2014- 18.02.2014;*

- *instanța de recurs: 28.04.2015- 20.05.2015;*

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Fălești din 07 octombrie 2014, cauza fiind examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, Octavian Țîgîrlaș a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin.(3) lit. a) Cod penal la 2 (doi) ani 6 (șase) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

Conform art. 90 Cod penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 2 (doi) ani.

În baza art. 79 Cod penal nu s-a aplicat pedeapsa complementară obligatorie - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Octavian Țîgîrlaș la 15.05.2014, în jurul orei 08.20, conducînd mijlocul de transport de model „Volkswagen Golf” cu n/î TG AI 312 și deplasîndu-se pe drumul central din localitatea Pînzărenii Vechi, r-nul Fălești, neadaptînd viteza de deplasare a automobilului condus și continuînd deplasarea pe această porțiune de traseu cu o viteză sporită, încălcînd prevederile pct.45 alin.(1) și (2) din Regulamentul

circulației rutiere conform căruia "conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția cât și situația rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului", pct. 46 alin. (1) lit. a) din Regulament, potrivit căruia în timp ce a încercat să ocolească biciclistul Josanu Gheorghe Eugen, care se deplasa în întâmpinarea automobilului pe banda de circulație în sens opus, fără să reducă viteza de deplasare, a ieșit pe contrasens, astfel încălcând prevederile art. 39 alin. (1) al RCR conform cărora "înaintea schimbării direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic", încălcând concomitent și prevederile pct. 51 din Regulament, a tamponat biciclistul Josanu Gheorghe Eugen, a. n. 17.08.1941, locuitor al satului Pînzărenii Vechi, r-nul Fălești, care la momentul impactului se deplasa cu bicicleta sa personală regulamentar pe contrasens pe direcția de deplasare a conducătorului de vehicul, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.110 D din 09.06.2014 leziuni corporale grave periculoase pentru viață, sub formă de fractura deschisă a oaselor gambei stîngi în 1/3 medie cu deplasarea fragmentelor, trauma bondă a hemitoracelui stîng cu fractura coastelor și pneumotorax pe stînga, traumatism cranio-cerebral închis cu comoție cerebrală.

3. Nefiind de acord cu sentința procurorul a atacat-o cu apel, prin care a solicitat casarea acesteia în latura stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri prin care inculpatului să-i fie stabilită pedeapsă cu închisoare pe termen de patru ani, cu privarea dreptului de a conduce mijloacele de transport pe un termen de trei ani și cu aplicarea art. 90 Cod penal - suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de trei ani.

În motivarea cerințelor formulate apelantul a invocat aplicarea incorectă de către instanța de fond a normelor penale, fapt ce vine în contradicție cu recomandările Plenului CSJ expuse în Hotărîrea nr. 8 din 11.11.2013 "Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale", precum și aprecierea superficială de către instanța de fond a pericolului ce-1 poartă prin sine infracțiunea imputată, considerînd că pedeapsa numită nu numai că este inechitabilă faptei comise dar nici nu-și va realiza scopul de corectare a celui condamnat întru prevenirea comiterii de către el pe viitor al altor fapte penale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 februarie 2015 a fost admis apelul, casată sentința și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului prevăzut pentru prima instanță, după cum urmează:

Țîgîrlaș Octavian a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin.

(3) lit. a) Cod penal în coroborare cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală la 2 (doi) ani 6 (șase) luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport pe un termen de doi ani.

Conform art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicată pe un termen de probă de 2 (doi) ani.

În rest, dispozițiile sentinței cu privire la corpurile delictive au fost menținute.

4.1. În argumentarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că prezenta cauză a fost judecată de către instanța de fond în temeiul art. 364¹ Cod de procedură penală adică în baza probelor administrate la faza urmăririi penale și corect a fost dovedită vinovăția inculpatului în încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care a condus mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, corect încadrându-i acțiunile pe art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Se menționează că, atât la faza urmăririi penale, cât și în cadrul dezbaterilor judiciare în instanța de fond și cea de apel, inculpatul a recunoscut integral fapta săvârșită, depunând benevol declarații în ce privește circumstanțele comiterii ei, iar împrejurările faptei expuse de el coroborând totalmente cu ansamblul probelor administrate în prezenta cauză, cărora instanța de fond le-a dat apreciere obiectivă conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al concludenței, utilității, pertinentei, veridicității și coroborării reciproce. Ținând cont de faptul că probele verbale și material scrise, pe care instanța și-a bazat concluziile de vinovăție a inculpatului, detaliat sunt redate în conținutul sentinței de condamnare, ea fiind contestată doar în latura stabilirii pedepsei penale, expunerea lor repetată rămîne a fi inutilă.

Colegiul a menționat că la stabilirea pedepsei penale instanța de fond nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile art. 61 și 75 Cod penal și nu s-a conformat recomandărilor Plenului CSJ expuse în Hotărîrea nr. 8 din 11.11.2013 „Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale”, astfel dispunînd aplicarea incorectă a dispozițiilor art. 79 Cod penal înlăturînd pedeapsa complementară obligatorie stabilită de legiuitor.

Totodată, instanța făcînd referire la pct. 10 a Hotărîrii explicative nominalizate mai sus a menționat, că prevederile art. 78 alin. (2) Cod penal ce se referă la înlăturarea pedepsei complementare, sunt aplicabile doar în cazul în care sancțiunea normei penale prevede aplicarea cu sau fără a acesteia, în cazul pedepsei complementare obligatorii urmînd a fi aplicate prevederile art. 79 alin. (1) Cod penal.

De asemenea, Plenul CSJ indică, că trebuie să existe ori în împrejurările în care s-a derulat fapta infracțională, ori în datele privind personalitatea infractorului, circumstanțe, împrejurări, particularități, situații sau stări de lucruri, care constituie excepție de la starea obișnuită a lor ori a personalității inculpatului, împrejurările

obișnuite fiind cele care predomină și caracterizează majoritatea cetățenilor, ele nefiind considerate drept excepționale. În acest aspect Plenul CSJ a indicat, ca excepționale, instanța urmează să stabilească astfel de împrejurări care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și date privind personalitatea făptuitorului (grad de invaliditate - I, II (persoana cu dezabilități severe și accentuate), merite deosebite față de societate, alte circumstanțe de importanță majoră). În cazul stabilirii unor asemenea împrejurări, instanța de judecată este obligată să indice în sentință care anume circumstanțe ale cauzei sunt considerate excepționale și în corelație cu care date despre persoana vinovatului ele servesc drept temei pentru aplicarea art. 79 Cod penal.

Aceste recomandări n-au fost respectate de către instanța de fond, care nu numai că a dispus aplicarea incorectă prevederilor art. 79 Cod penal dar nici nu și-a argumentat în careva mod soluția privind înlăturarea pedepsei complimentare obligatorii stabilite de legiuitor pentru respectiva faptă.

Astfel, Colegiul a reținut că prezența circumstanțelor atenuante a cauzei cum sunt recunoașterea de către inculpat a faptei comise și căința sinceră în legătură cu urmările survenite, lipsa antecedentelor penale, prezența unui loc stabil de muncă și a persoanelor la întreținere, opinia reprezentantului legal a părții vătămate în favoarea aplicării unei pedepse neprivative de libertate și lipsa cărorva pretenții față de inculpat, nu-i reduc vinovăția și nu pot fi utilizate la înlăturarea pedepsei complimentare obligatorii în sensul art. 79 Cod penal or, ele nu pot fi recunoscute ca circumstanțe excepționale a cauzei, ce ar permite neaplicarea pedepsei complimentare - obligatorii, stabilită de legea penală.

5. Împotriva deciziei nominalizate recurs ordinar a declarat avocatul Boris Șobea în numele inculpatului, invocând ca temeiuri de drept art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, solicitând casarea acesteia cu menținerea sentinței.

În susținerea recursului a indicat că motivarea soluției instanței de apel contrazice dispozitivul hotărârii, deoarece sentința a fost casată doar în partea aplicării pedepsei complimentare, însă Colegiul penal în dispozitiv a indicat că casează sentința integral adoptând o nouă soluție.

Referitor la pedeapsă, recurentul menționează, că instanța de fond a individualizat pedeapsa penală cu respectarea deplină a prevederilor art. 61, 75, 79 Cod penal motivând amplu și argumentat soluția adoptată, pe când instanța de apel a făcut o concluzie eronată, or, circumstanțele invocate nu au fost reținute de către prima instanță la aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal.

Totodată, instanța de apel nu a dat nici o motivare privind respingerea concluziilor instanței de fond cu privire la aplicarea art. 79 Cod penal, astfel, se

constată că procesul nu a fost unul echitabil, fiind încălcate prevederile art. 6 CEDO.

6. Pe marginea recursului declarat procurorul a depus referință pronunțându-se pentru inadmisibilitatea acestuia, deoarece pedeapsa aplicată inculpatului este una motivată și individualizată în corespundere cu prevederile legale.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că acesta este vădit neîntemeiat.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Raportînd aceste prevederi la speța examinată, Colegiul penal reține, că recursul depus are ca temei pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală care stipulează că, *hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul soluției, precum și cînd s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Instanța de recurs menționează că, nici unul din prevederile la care se referă autorul recursului nu sunt aplicabile din punctul de vedere al prezentei erori de drept, care ar servi ca temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Colegiul reține că, recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, dar critică decizia contestată doar în partea ce ține de pedeapsa stabilită, considerînd-o prea aspră, solicitînd aplicarea unei pedepse mai blînde, cu aplicarea art. 79 Cod penal.

După cum s-a menționat mai sus, Colegiul penal consideră că temeiurile pentru recurs semnalate de recurent nu sunt incidente în prezenta cauză, iar instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordînd deplină eficiență prevederilor

art. 61, 75 Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatului, stabilite conform sancțiunii articolului incriminat, iar în sprijinul statuării respective se relevă următoarele.

Așa cum se reține din doctrina penală, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înlăturească nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Astfel, conform alin. (1) art. 75 Cod penal, *persoanei recunoscută vinovată de săvârșirea unei infracțiuni, inclusiv prin procedura de judecare în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului Cod și în conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal, aplicate prin prisma prevederilor alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală.*

De asemenea, se reține că la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite, care se măsoară după cuantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmînd ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuază sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvârșite.

La stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Circumstanțele la care face referire recurentul referitor la recunoașterea de către inculpat a faptei comise și căința în legătură cu urmările survenite, lipsa antecedentelor penale, prezența unui loc stabil de muncă și a persoanelor la întreținere, opinia reprezentantului legal a părții vătămate în favoarea aplicării unei pedepse neprivative de libertate și lipsa pretențiilor materiale față de inculpat, Colegiul le apreciază ca împrejurări obișnuite, care predomină și caracterizează majoritatea cetățenilor și prin urmare nu pot fi considerate ca fiind

excepționale și nu pot fi utilizate la înlăturarea pedepsei complimentare obligatorii în sensul art. 79 Cod penal.

Cît privește argumentul recurentului referitor la faptul contradicției între dispozitiv și motivare, deoarece sentința a fost casată doar în partea aplicării pedepsei complimentare, însă în dispozitiv s-a indicat că se casează sentința integral, adoptînd o nouă hotărîre, Colegiul î-l consideră neesențial de vreme ce nu se schimbă soluția, prin urmare nu constituie temei de casare a deciziei recurate, care cuprinde o motivare amplă, legală și întemeiată.

Din aceste considerente se conchide că, de fapt în cauză nu s-au comis erorile de drept prevăzute în pct.6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală la care se face referință de către recurent, deci, nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate, pedeapsa stabilită inculpatului fiind aplicată de către instanța de apel în limitele legii, din care considerente se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Boris Șobea în numele inculpatului împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 februarie 2015, în cauza penală în privința lui Țîgîrlaș Octavian, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 10 iunie 2015.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun